

**Lerums kommun
Kommunstyrelsen
443 80 LERUM**

**Lerums kommun
Sektor samhällsbyggnad
443 80 LERUM**

Förslag om naturminnesförklaring av två värdefulla och karakteristiska ekar i Lerums centrum

Lerums Naturskyddsförening (LNF) föreslår att de båda värdefulla och karakteristiska ekarna vid Göteborgsvägen och Häradsbron i Lerums centrum i anslutning till fastigheten Torp 2:5 förklaras som naturminnen. Ekarna är omistliga karaktärsskapare i Lerums centrum och ger en länk från dagens tätortscentrum bakåt i tiden till det ursprungliga rurala landskapet längs Säveån. I den samhällsbild som i dag präglar Lerums centrum har träd av denna karaktär en viktig estetisk funktion och genom sin ålder även kulturhistorisk betydelse.

Enligt Miljöbalkens 7 kap 10§ stadgas:

”Ett särpräglad naturföremål får av länsstyrelsen eller kommunen förklaras som naturminne, om det behöver skyddas eller vårdas särskilt. Förklaringen får omfatta även det område på marken som krävs för att bevara naturföremålet och ge det behövligt utrymme.

Vad som i 5-8 §§ föreskrivs om naturreservat skall gälla även för naturminnen.”

Enligt LNF:s uppfattning uppfyller de båda ekarna kravet på särpräglade naturföremål, eftersom det är ovanligt med två så gamla och vackra ekar i ett samhälles centrum. Ekarna har med rätt utformat skydd möjlighet att leva och utvecklas under en framtid av flera hundra år. Det är osannolikt att ekarna, om de avverkas skulle ersättas med motsvarande trädslag, eftersom nya ekar skulle nå samma storlek först om flera generationers tid.

Kortfattad beskrivning av ekarna

De båda ekarna är välväxta och vitala med väl utvecklad och tät grönska i mitten av augusti 2015. Ekarnas ålder uppskattas till 100 à 150 år, dvs de etablerades ungefär under perioden 1865-1915.

Eken närmast Säveån förslås benämnas **Häradsbroeken** och eken vid Göteborgsvägen **Tingshuseken**. Nytagna foton på de båda ekarna framgår av sidan 2. Utdrag ur två historiska kartor framgår av sidan 3 och visar att bebyggelsen i området vid tiden för ekarnas etablering var mycket sparsam jämfört med dagens förhållanden. Det bör

framhållas att Tingshuset enligt uppgift byggdes 1892 och det kan därmed vara ungefär likåldrigt med ekarna. Kanske finns till och med ett samband ifråga om tillkomsten

Lerums Naturskyddsförening

Olov Holmstrand
ordförande

Häradsbroeken 2015-08-07.

Tingshuseken 2015-08-07.

Generalstabskartan blad Borås 1869, originalskala 1:100 000. Området med de två ekarna markeras av den röda ringen

Häradsekonomiska kartan blad Nääs 1890-97, originalskala 1:20 000. Området med de två ekarna markeras av den röda ringen.